

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**

Jilská 1, Praha 1

Tel./fax: 286 840 129

E-mail: paulina.tabery@soc.cas.cz

Postoje veřejnosti k právům homosexuálů – květen 2012

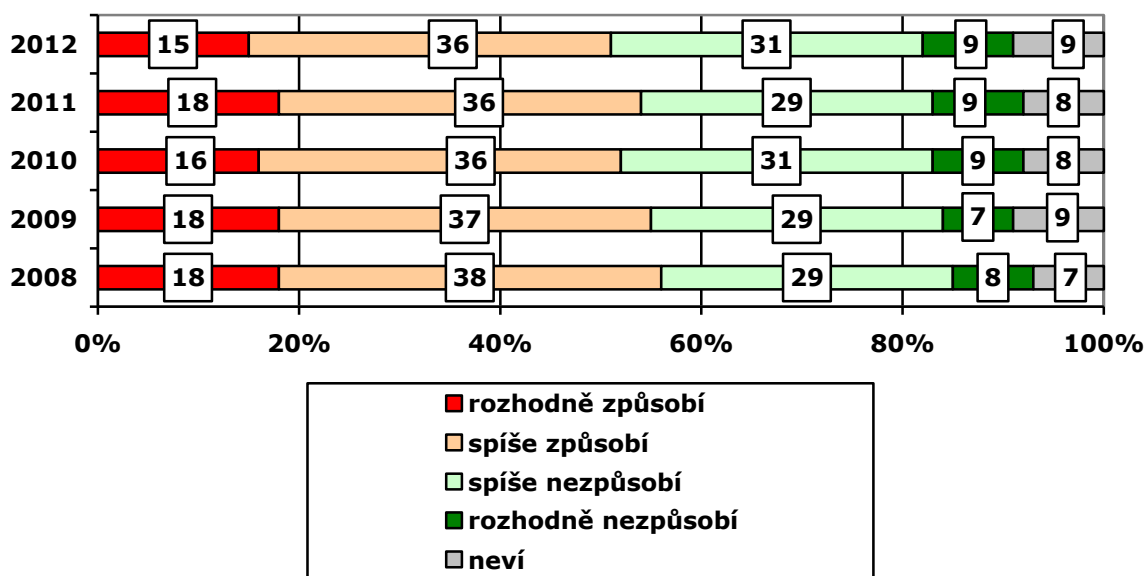
Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v12-05</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>7. 5. – 14. 5. 2012</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1042</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>OV.114, OV.180</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>10. července 2012</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Paulína Tabery</i>

V květnu 2012 byl do pravidelných šetření Naše společnost zařazen blok otázek týkající se hodnot a občanských práv. V rámci něj byly pokládány otázky ohledně tolerance české společnosti vůči homosexuálně orientovaným mužům a ženám, a také zjišťovány názory na práva homosexuálně orientovaných uzavřít sňatek, registrované partnerství a adoptovat děti.

Mínění o toleranci české společnosti k homosexuálně orientovaným mužům a ženám bylo zjišťováno otázkou směřovanou na bližší okolí respondenta. Dotázaní se měli vyjádřit, zda by přiznání homosexuality způsobilo potíže v soužití s ostatními lidmi ve městě či obci, kde žijí. U české veřejnosti mírně převládá názor, že deklarace homosexuality by vedla k těžkostem v rámci daného města či obce, což uvedlo 51 % dotázaných, přičemž 15 % je o tom přesvědčeno poměrně pevně (výpovědi *rozhodně způsobí*). Na druhou stranu dvě pětiny lidí si myslí, že by k obtížím nedošlo. Toto mínění o reakci společnosti na přiznání homosexuality je poměrně stabilní, jak je vidět z časového srovnání.

Graf 1. Způsobí přiznání k homosexualitě potíže v soužití s ostatními lidmi ve Vašem městě či obci?¹

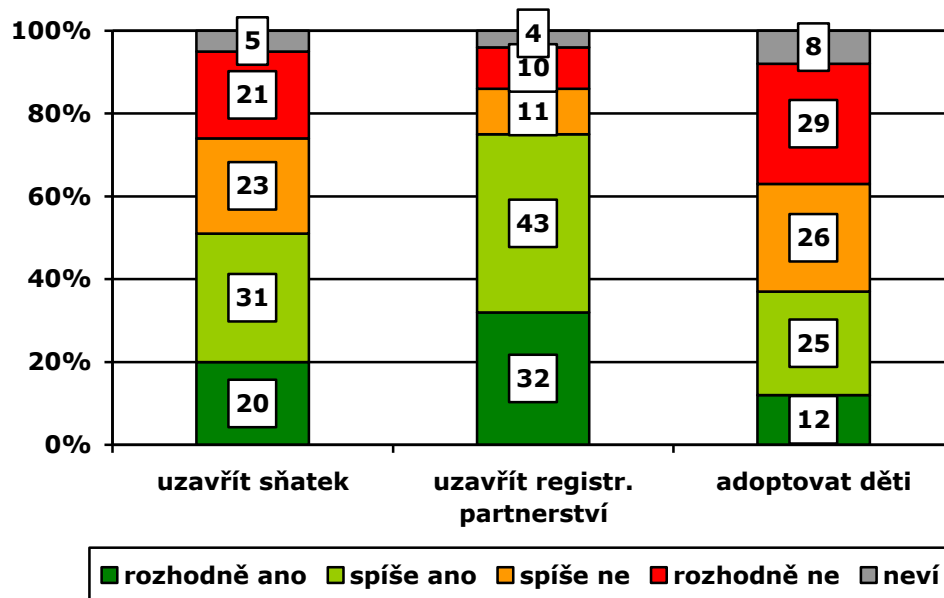

Co se týče rozdílů v názorech s ohledem na sociodemografické charakteristiky, z hlediska věku potíže v soužití kvůli přiznání homosexuality o něco častěji uváděli lidé starší 60 let. K tomuto názoru se naopak méně kloní absolventi vysokých škol a dotázaní s dobrou životní úrovní. Podle velikosti sídla jsou to lidé z města s milionem a více obyvateli (tedy Pražané), kteří se relativně častěji domnívají, že přiznání homosexuality by problémy nezpůsobilo. Podobně lidé, kteří mají homosexuálně orientované muže či ženy mezi svými přáteli či známými, se rovněž v o něco větší míře domnívají, že by nedošlo k potížím v soužití. Naopak mnohem častěji potíže v soužití s lidmi v místě svého bydliště po případném přiznání homosexuality deklarovali ti, kdo se hlásí k římskokatolické církvi.

V mínění o vybraných právech homosexuálních žen a mužů značná část veřejnosti zaujímá tolerantní postoj k uzavírání registrovaného partnerství.² Tři čtvrtiny obyvatel se domnívají, že by lesby a gayové toto právo mít měli. Menší, nicméně stále významná část veřejnosti se domnívá, že by homosexuální muži a ženy měli mít právo i na sňatek. V tomto případě kladná vyjádření mírně převažují nad zápornými (51 % ano : 44 % ne). Relativně nejmenší podpory se dostává právu adoptovat děti, když v tomto případě zastává odmítavý postoj o něco více než polovina občanů (55 %). Nicméně podíl těch, kteří s adopcí souhlasí, není zanedbatelný; je to více než třetina obyvatel (37 %).

¹ Znění otázky: „Přestavte si, že se někdo ve Vašem městě či obci přizná ke své homosexuální orientaci. Domníváte se, že to mu to způsobí nebo nezpůsobí potíže v soužití s ostatními lidmi ve Vašem městě nebo obci?“ Varianty odpovědí: rozhodně způsobí, spíše způsobí, spíše nezpůsobí, rozhodně nezpůsobí.

² Zákon ze dne 26. ledna 2006 o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů byl vyhlášen ve Sbírce zákonů v částce 38 pod číslem 115/2006 Sb. dne 3. dubna 2006. Účinnosti nabyl od 1. července 2006. Partnerství lze uzavřít osobně před matričním úřadem v kraji, který je podle místa trvalého pobytu alespoň jedné z osob vstupující do partnerství příslušný k přijetí prohlášení.

Graf 2. Homosexuální ženy a muži by měli mít právo...³

Z časového srovnání plyne, že pořadí podpory uvedených práv pro homosexuální páry se časem nemění, tedy od začátku měření v roce 2005 se lidé staví nejtolerantněji k uzavření registrovaného partnerství, poté uzavření sňatku a nakonec k adopci dětí homosexuálně orientovanými páry. Co se týče registrovaného partnerství, názor na něj je od roku 2008 v zásadě stabilní. Podobně postoj k uzavření sňatku od roku 2009 kolísá na přibližně stejné hladině. V případě adopce dětí je od roku 2005 patrný pozvolný nárůst kladných odpovědí.

Tabulka 1. Homosexuální ženy a muži by měli mít právo... (časové srovnání v %)

	2005	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-
uzavřít registr. partnerství	61/30	69/24	75/19	73/23	72/23	72/23	75/21
uzavřít sňatek	38/51	36/57	38/55	47/46	49/45	45/48	51/44
adoptovat děti	19/70	22/67	23/65	27/63	29/60	33/59	37/55

Pozn.: Dopočet do 100 % u jednotlivých položek v každém roce tvoří odpovědi „neví“.

Názory na to, zda by lidé s homosexuální orientací měli mít uvedená práva, nejsou univerzální. Z hlediska věku je u všech tří položek výrazně nižší podpora u dotázaných nad 60 let. U adopce dětí je pak se zvyšujícím se věkem viditelná postupně klesající podpora tohoto práva. Podle vzdělání relativně nižší podporu registrovanému partnerství vyjadřovali lidé se základním vzděláním. Ve všech případech podpora právům homosexuálů rostla se zlepšujícím se hodnocením životní úrovně. Ve všech případech výrazně častější negativní stanovisko ke zkoumaným právům homosexuálů vyjadřovali lidé hlásící se k římskokatolickému vyznání. Naopak výrazně vstřícnější postoj k právům homosexuálů projevují lidé, kteří mají homosexuály mezi přáteli či známými.

³ Znění otázky: „Myslíte si, že homosexuální ženy a muži by měli mít právo: a) uzavřít sňatek, b) uzavřít registrované partnerství (odlišné od manželství), c) adoptovat děti?“ Varianty odpovědí: rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne.